

VALLI LOIDE – 70



Valli Loide (Tuisk) sündis 21. jaanuaril 1949. aastal Are vallas Pärnumaal 6-lapselisse taluperre viienda lapsena. Üsna varakult, 5 aastasel, jäi ta isata, kes langes võimu ohvrina. Algharidustee viis läbi kolme kooli: Kikepera, Lepplaane ja Are kooli. Kodulähedasem koolitee viis läbi metsa, kus tollal oli

palju hunte. Tuli valida pikem, kuid ohutum koolitee.

Peale põhikooli lõpetamist 1964. aastal jätkusid õpinguid Vana-Antsla Põllumajandustehnikumis, kus avati esmakordselt uus eriala – agrokeemia. Õppetöö raames tuli läbida ka laborant-analüütikute kursus. Tehnikumi eduka lõpetamise järel töötas 1968–1969 Pärnumaal "Bolševiku" kolhoosis põllundusbrigadirina ja seemnekasvatuse agronoomina.

Tahtejõulise tüdrukuna jätkas ta oma õpinguid EPAs 1969–1974.

Olles agrokeemiapisikust nakatatud, leidis ta end peagi mullateaduse ja agrokeemia kateedris, kus dotsent Endel Turbas võttis ta enda hoole alla, et kasvatada ja arendada teda teadlaseks.

Lähem tutvumine agrokeemia erialaga algas juba kohe esimesel kursusel. Katsetööd saatsid kogu õpingute perioodi nii põllul kui agrokeemia laboris. Osales mitmetel üliõpilaste teadustööde konkurssidel (edukalt) sh medalivääriliselt ka üleliidulisel üliõpilaste konkursil.

Pärast EPA agronoomia teaduskonna lõpetamist töötas aastatel 1974–1990 Eesti Maaviljeluse ja Maaparanduse TU Instituudi Vabariiklikus Agrokeemia Laboratooriumis. Alates 1982. a töötas samas asutuses, kuid juba ümbernimetatud Vabariiklikuks Põllumajanduse Kemiseerimise Projekteerimis-Uurimisjaamaks, olles van. mulla-uuriija, van. agrokeemik, mullaanalüüsise grupijuht, peaagrokeemik, peaagrokeemik-inspektor Rapla maakonnas.

Eesti Vabariigi taasiseseisvumisel asus tööle 1991. a EMMTUIs (alates 1994. a-st EMVI), nooremteadurina Kuusikul, alates 1995. teadurina ja peale magistrikaadi kaitsmist tuli asuda tööle Kuusiku katsegrupijuhina 1997–2002.

Töö grupijuhina kulges äärmiselt keerulistes majanduslikes ja majandus-poliitilistes oludes, katsebaas läks pankrotti, katkesid kõik tugiteenused, maha tuli jätta seni teadust teenindanud peahoone, mille järel pakkus

peavarju ainult vana Kasaka küün ja UAZ-buss. Elutegevuse jätkamiseks tuli ümber ehitada endine mesila majandushoone uueks n-õ peahooneks, katsekuivati, läbi viia katsetööd ajahambast puretud tehnikaga, tuli leida kollektiivile täiendavaid ressursse vajalike tööde tegemiseks ja äraelamiseks jpm.

Peamiseks eesmärgiks oli ainult vastu pidada ja oodata parema aja tulekut. Tänu Valli Loide ja väikese töökollektiivi pingutustele, see aeg saabuski. EMVI katsegrupi asemel asus alates 2002. a tööle PMK Kuusiku Katsekeskus.

Samal ajal valmis ka väitekiri "Eesti põllumuldade liikuva magneesiumi sisaldusest, vahekorra kaaliumi ja kaltsiumiga ning mõjust kultuuride saagile" põllumajandusteaduste doktori teaduskraadi taotlemiseks, kaitsmine toimus 2002. a.

Teadustöö põhisuundadeks on mullaviljakuse, taime- de toitumisvajaduste, väetamis-, lupjamise ja kesk- konna küsimused RUPi, EASi, Archimedese projekti- dena. Koostöö projekte on olnud EMÜga, Taltech-ga ja mitme firmaga. On osalenud mitmes välisprojektis, neist suuremad: MOEL (Kesk- ja Ida-Euroopa maade väetustarve alane koostööprojekt, 2007–2012), Balti mere regiooni projekt "Baltic Slurry Acidification" (2016–2018). Avaldatud on ligi 80 artiklit, sh 2 raamatut.

Lisaks teadustööle on ka 25 aastat kestnud töö valge mesika säilitusaretuse ja selle seemnepaljendamise- ga.

Pere: Valli on abielus. Peres on üles kasvanud poeg, kes töötab Majandus- ja Kommunikatsiooni Minis- teeriumi Avalike suhete osakonnas nõunikuna. Ka on ta väga hoolikas ja abivalmis vanaema.

Liikmelisus: Eesti Mullateaduse Selts, NJF, APS.

Hobid: sport (kergejõustik, korv- ja võrkpall, lauatennis, aktiivliikumine), reisimine, hobifotograafia, loodus, teater.

Väga meeldiva suhtlejana on ta oodatud põllumeeste õppe- ja teabepäevadele nõu andma. Samuti on ta toredaks kaaslaseks kokkutulekul, mitmesuguste ürituste korraldamisel, spordivõistlustel.

Palju õnne!

Eesti Maaviljeluse Instituudi, Eesti Taimekasvatuse Instituudi ja agrokeemikute-kursusekaaslaste nimel

Luule Tartlan